

SITUATION

S

T

H

L

M

#273

JUNI 2020
ÅRGÅNG 25

PRIS 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

Det sker allt oftare när han skriver sina krönikor att han tänker: "har jag inte skrivit om det här förr?". Det har hänt att han för säkerhets skull sökt i datorn med vissa nyckelord för att kontrollera om han gjort det.

Bengt Ohlsson

"Det är ju ingen mänsklig rättighet att dö när man är 98 år med en psalmbok under hakan."

A-kassan är viktigare än någonsin.

Gå med i dag på
akademikernasakassa.se/bli-medlem

Akademikernas a-kassa är Sveriges största a-kassa, hos oss är över 735 000 akademiker med för att känna trygghet om det oförutsedda händer. Läs mer på akademikernasakassa.se

INNEHÅLL

JUNI 2020

Anna Maria Käll

När det inte går att spela teater på scenen beslutade Teater Tribunalen att göra radioteater i poddversion av föreställningen "Att malas ner". I tre delar följer vi en kvinnas historia vi en gammal kassetbandspelare.

HENRIK DAHL

Sidan 30.

ANNELI HILDONEN

"Det är ganska attitydstint på Söder. Jag kände mig alltid som en festförstörare."

Författaren **Bengt Ohlsson** bor efter trettio år på Södermalm äntligen på Östermalm, där han egentligen alltid velat bo. Han trivs som satan. För att det är snällt och lugnt och känns som en småstad.

Sidan 16.

ALLTID I SITUATION STHLM

10 Gata fram och tillbaka

Vasagatan, Norrmalm.

12 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

29 Korsord

Lös månadens kryss.

30 Svepet

Nationella minoriteter i Stockholm, kortfilmssatsningen Corona 2020, kris och reflektion på Dramaten, med mera.

32 Dåtid Sthlm

Juni 1993.

GATUPLANET

5 Säljaren

Elina Adlersfeld, Solna Centrum.

14 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

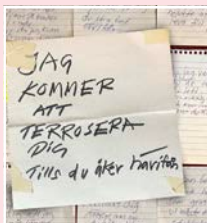
23 I gatuplanet

- Dag Rejving om nationaldagen
- Uppskattat boendestöd
- 80 % bor kvar i Bostad utsatthet
- 50 miljoner till särskild utsatthet
- 95 personer inskrivna i Bostad först.

Utsatt av sina grannar

Situation Sthlms säljare Jan Wallin trakasseras av några grannar: "Glädjen med Bostad först-lägenheten är borta".

Sidan 24.

Omslag #273

Anneli Hildonen fotograferade Bengt Ohlsson i Humlegården.

Krönika: Ulf Stolt

Punkt utgång pratminus.

Sidan 13.

SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Maria Hagström, maria@situationsthlm.se

Art Director Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Anneli Hildonen, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Räckvidd 98000 läsare (Orvesto konsument helår 2019) **Upplaga** 14 200 ex/mån (TS helår 2018) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387 **Adress** Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Fax** 08-6687909 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 25 59 89-6 bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingemari Olofsson, ingemari@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisationsnummer** 8024 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-421 02 80 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor

E-post situationsthlm@pressdata.se **Tryck** V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

Visa kollektiv- kurage.

Din uppmärksamhet gör skillnad.
Ring SL:s trygghetsnummer 020-120 25 25
så är hjälp aldrig långt borta om någon
stör eller förstör. Vi svarar dygnet runt och
skickar trygghetspersonal dit det behövs.
Att resa kollektivt är att resa tillsammans.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivarkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

"Jag har inte varit så djupt nere som innan dess."

Elina Adlersfeld

Du är tillbaka och säljer igen, var har du varit?

– På behandlingshem. Har varit tillbaka i stan typ två-tre veckor, det är andra gången jag är här. Innan jag kom dit... jag har inte varit så djupt nere som innan dess – hemlös, ingen hjälp från nån, riktigt illa.

Hur har det varit?

– Det bästa behandlingshem jag

varit på. KBT. Jag fick en adhd-diagnos, började med metadon, psykologiska samtal och hjälp med den biten, hjälp med boende. Blivit en extrem förbättring.

Elina Adlersfeld säljer tidningen i Solna Centrum. Hon har stått där "lite ibland". Förr stod hon i Sergelgången, men "det är mindre folk där nu".

Situationist

Inte bara Kungen fyller år i dag utan även säljaren Harri.

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.

UR ARKIVET: #59, MARS 2002

Kristina Lugn intervjuas på **Teater Brunnsgratan 4** och är utarbetad, har huvudvärk, ogillar frågorna och är egentligen inte alls på humör för att bli intervjuad, men ställer upp ändå, vilket hon sedan ångrar. Olika stödjourer för våldsamma män varnar

för att våld mot kvinnan "ger henne övertaget" och beror på konflikter "där hon har halva ansvaret", stadsdelarna prövar att låta människor adoptera ett kvarter för att få bukt med klotter och nedskräpning och ett kort reportage om konsekvenserna av att tappa sin plånbok.

Nyöppnade **Bostället** på Södermalm är för dyrt att placera hemlösa människor på, **Raines dagbok** del 42 och att koppla socialbidraget till arbetsplikt är inte populärt.

Daddy Bostin släpper debutskivan *Värsting*, **Göta Lejon a-go-go** är en ny rockscen i stan, **Dramalabbet** hoppas få en egen scen och **Ung Svensk Form** ställer ut på Skeppsholmen.

SAGT I SOCIALA MEDIER

INSTAGRAM @oldesparkey Lyssnat på Anns historia på *Situation Samtal* tre-fyra gånger nu och bölar varenda gång i slutet när hon berättar om hur vackert det är och hur rik hon är som får bo där hon bor nu. Fantastiskt!

FACEBOOK @Peter Blom **Stort grattis till Harri. Men kungen kan abdikera och skänka sin förmögenhet till sociala projekt. Även det statliga årliga apanaget kan användas till social verksamhet i stället!**

@Lars-Göran Karlsson (via Facebook):

Lider med säljarna i dessa tider. Inte lätt i vanliga fall och värre nu, Hoppas försäljningen blir bättre.

Coronapandemin påverkar säljarna på gatan.

Ledare

Färre sidor under pandemin

DET VAR I mitten av mars det blev tydligt. Och fort gick det.

När staden stängde ner och Folkhälsomyndighetens riktlinjer började gälla sjönk tidningsförsäljningen drastiskt på bara några dagar. Vi tog därför snabbt ett redaktionellt beslut att omedelbart minska antalet sidor för att hålla nere kostnader. Både förutsättningen för att producera materialet och sälja tidningen förändrades snabbt i och med samhällets nedstängning.

Förra månadens nummer med

covid-19 på omslaget blev det första numret vi gjorde på 36 sidor.

DET HÄR NUMRET är det andra nummer vi gör med minskat sidantal. Veckan efter midsommar kommer det som vanligt ut ett dubbelnummer som ligger ute under juli och augusti, det blir också på 36 sidor. Septemernumret blir dock tjockare, tillbaka till 52 sidor och det blir också ett specialnummer då *Situation Sthlm* funnits i 25 år.

Det numret kommer att innehålla ett urval av gamla uppmärksam-

made – eller inte så uppmärksammade men som borde blivit det – reportage och intervjuer, röster från säljare, anekdoter, kommentarer och berättelsen om *Situation Sthlms* 25 första år på gatorna i Stockholm.

EFTER DET HOPPAS vi att det vänt, att läget ser annorlunda ut, att det lättar, att Folkhälsomyndigheten kommit med nya direktiv för att pandemin börjat avta och att vi i och med oktobernumret är tillbaka och gör en tidning med normalt

sidantal igen.

Och att det också innebär att tidningsförsäljningen återhämtar sig under hösten och kommer tillbaka till vad den var innan covid-19 slog halt i maskineriet.

Det är i alla fall den horisont vi jobbar mot.

Ulf Stolt
chefredaktör &
ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Puts har fallit av en fasad på ett hus på Södermalm.

I stället för att resa byggställningar är Repexpressen där med ett par hantverkare i dubbla rep som gör jobbet. Det går snabbare och stör mindre än att resa en byggställning framför huset och utföra jobbet från den.

– Jobbar man hos oss som hantverkare ska man verkligen gilla att hänga i rep, säger Alexander Raoutinia som startade företaget för 25 år sedan.

– Oftast gör vi upphandlade jobb, underhåll inom industrin, broar, såna grejer. Det här är inte det vanligaste jobbet, men det händer. Folk brukar stanna och kolla, ta bilder, när vi jobbar på hus i stan.

TEXT OCH FOTO ULF STOLT

HUVUDSTAN

5

är platsen Stockholm får när Sveriges miljöbästa kommuner bedöms av Aktuell Hållbarhet. Bland annat ser man över hur kommuner arbetar med klimatsmart mat, Agenda 2030 och klimatanpassningsfrågor. Det innebär att huvudstaden har klättrat upp på pallen i år. Men något bättre var ändå vinnaren Helsingborg och tvåan Gävle.

45%

av de stockholmare som har möjlighet att distansarbete gjorde det på heltid under april, jämfört med 25 procent utanför storstadsregionerna.

Guider arrangerar Friska Turer

VANDRING När många stadsvandringar ställs in på grund av covid-19 så går några auktoriserade Stockholmsguider samman för att erbjuda "Friska Turer" med max tio friska deltagare som håller avstånd utomhus.

– Idéen föddes ur att allt annat ställs in och vi tänkte att vi måste hitta på nåt som funkar nu. Vi är en handfull guider till en början, säger guiden Lena Karmann.

Bland annat arrangeras turen "Berättelser längs vattnet – en promenad från Nacka Strand till Svindersvik", "Skeppsholmen – Stockholms marina förflutna" och graffitiwandringen "Rågsved till Snösåtragränd.

– Jag planerar också bland annat att i juni ha turer på Fjäderholmarna. Deras praliner är bäst i stan och jag kommer att ha en guidad tur om

FRISKA TURER

chokoladens historia där ute. Men det beror på om det beslutas att båtarna får gå dit.

På Friska Turers Facebooksida

uppdateras kontinuerligt aktuella vandringar och datum. Turerna kostar kring hundralappen.

MARIA HAGSTRÖM

"Niklas Natt och Dag skriver fram Stockholms mörkare historia. Likt en magiker trollar han fram ett stinkande, våldsamt armod i de gränder och utmarker vi än i dag befolkar."

Så inleds motiveringen till hederspriset för litteratur, Stockholms stads kulturpris 2020, för Niklas Natt och Dags romaner, de uppmärksammade böckerna 1793 och 1794. Han har skrivit halvvägs på trilogins avslutande del, 1795.

Moderna Museet öppnar igen

UTSTÄLLNING Efter att Moderna Museet hållit stängt i tre månader öppnar det igen 16 juni – med vissa förändringar så att verksamheten är anpassad till coronasituationen.

Bland annat kommer man att säkerställa att besökarna har

ett avstånd på 1,5 meter mellan varandra, och att det inte uppstår trängsel utan är ett jämt flöde genom lokalerna.

– När vi nu åter öppnar museet har vi som samhälle lärt oss att agera efter Folkhälsomyndighetens rekommendationer och anpassat oss till det som blivit det nya normala, säger Gitte Ørskou, överintendent på Moderna Museet.

Hon tror att konsten behövs mer än någonsin just nu.

– Det är genom mötet med konsten och dess institutioner som vi kan reflektera över och hitta tröst i en situation där världen som vi känner den är skakad.

ULF STOLT

MODERNA MUSEET

Den första postuma utställningen med John Baldessari öppnar 16 juni.

Tama vattenbufflar i Sigtuna

VÄTMARK Naturreservatet Fysingen i Sigtuna är känt för sitt rika fågelliv – över 100 häckande arter. Men betesmarken har successivt tryckts tillbaka och vassen har brett ut sig, vilket hotar den biologiska mångfalden.

Och det är här de båda vattenbufflarna Maude och Ellen kommer in. Med uppdraget att beta på land och i vattnet.

– Vattenbuffeln är fenomenal på att sköta våtmarker. Den kan dyka ner och beta rötter av vass och andra växter på botten, säger Jenny Jewert, jordbruksexpert på WWF.

Att låta tama vattenbufflar sköta marken är både bra och billigt.

– Att sköta vassbältena maski-

MARTIN OLGEMAR

nell är kostsamt och komplicerat. Dessutom får besökarna något annorlunda och kul att titta på, säger Martin Olgemar, vattensamordnare på Länsstyrelsen i Stockholms län.

ULF STOLT

SITUATION

S T H L M

VI JOBBAR HEMIFRÅN. PRECIS SOM VANLIGT.

Vasagatan 10.10-11.01

Snarstuckna bilar i en korsning, turister med munskydd, en dubbelparkerad taxi utanför ett hotell och en kvinna i röd jacka med en stor vit väska.

Vasagatan är inte alls så befolkad som den brukar

vara. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

DET BLIR LITE snarstucket mellan två bilar om vem som först ska korsa Kungsgatan och fortsätta bort mot Norra bantorget, men till slut girar den gula taxin ut över strecket, knackar till lite lätt på tutan och kör med irriterade däck om den hyrda lastbilen.

Två män bär ut en stor kartong från butiken som säljer köksgeråd och baxar med viss möda in den i bakluckan på en stadsjeep. När de gjort det och kör i väg i riktning Bantorget får de väja lite hastigt för en kvinna som kommer på en elscooter.

Utanför hotellet på andra sidan gatan en grupp turister som står en bit ifrån varandra men som ändå

tycks höra ihop, tre av dem bär munskydd.

Det ligger en person under ett vitt täcke precis vid dörren till en klädaffär, huvudet in mot väggen och resten av kroppen ut över trottoaren. Två damer en bit längre bort står en stund och tittar på, pekar, sedan går de Vasagatan fram i riktning Centralen.

Någon har ställt en läskburk i barnstolen på en parkerad cykel.

INTE PÅ NÅGON av uteserveringarna utmed gatan sitter det några människor.

Utanför hamburgerrestaurangen i

hörnet Bryggargatan står två automater på gatan där man kan beställa mat. Två män i arbetskläder knackar in sina beställningar med tämlig vana och tittar sedan efter med handen mot glaset om de kan se turnumren från genom skyltfönstren.

Mopedisten och cyklisten vid rödljuset talar med varandra, när det slår om till grönt kör mopedisten rakt fram, cyklisten svänger upp Mäster Samuelsgatan.

En taxi står dubbelparkerad vid lastzonen utanför ett av hotellen.

Lite vid sidan av hotellentrén under Klarabergsgatan står säkert ett hundratal cyklar, scootrar och

mopeder hopträngda på en begränsad yta, de flesta av dem från olika matleverantörsföretag. Vid två av dem står två unga män från konkurrerande verksamheter, de hjälper varandra med att justera axelbanden på respektive ryggväskor. De lirkar sedan ut sina respektive mopeder och kör iväg, bort mellan de stillastående taxibilarna intill.

En kvinna i röd jacka kommer ut från gymmet. Hon har en vit ganska stor väska i handen. Hon ställer ner väskan på marken, öppnar den snabbt i ena änden, tar upp sina hörlurar, sätter dem i öronen, kopplar in telefonen, knappar lite, stoppar sedan telefonen i fickan, hivar upp väskan

med båda händerna på vänster axel och går bort mot rulltrapporna.

TVÅ VÄKTARE KOMMER ner i rulltrappan från Centralens övre del.

På krogfönstret i hörnet gör man reklam för att en starköl kostar 39 kronor.

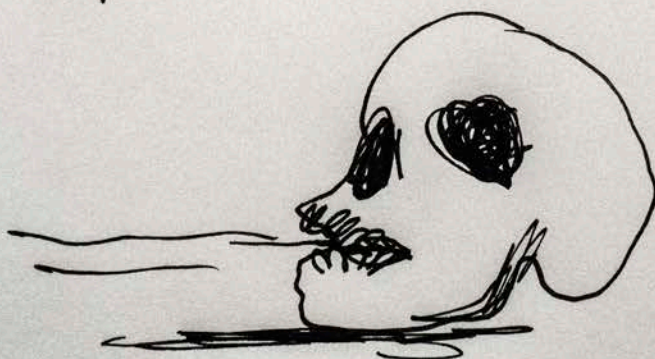
Elva taxibilar från fyra olika bolag parkerade vid Centralstationen, en taxivård i varselväst under taket vid väntkuren. Inte en människa står i kö för en bil.

Uppe på bron, en civil polisbil med sirenerna på och blåljuset ljungande som står på rejält i riktning Centralbron. 🚓

MAN SKA
INTE BLANDA
FÖR MYCKET.

ANDAS UT
RÄCKER GOTT.

Punkt utgång pratminus

Ulf Stolt

Jag hittade en ny funktion i Wordprogrammet precis – längst till höger på dokumentet finns en klickbar symbol i form av en gammaldags radiomikrofon och under den ordet Diktera.

Klickar man på mikrofonen ber den om tillgång till datorns mikrofon, en röd liten markering tänds på mikrofonsymbolen och sedan är det bara att tala.

Men det är något som liksom inte stämmer när fingrarna inte är med i processen att skapa texten, det blir inget flyt, ingen överblick, det som kommer ut skapas på en annan plats i hjärnan än där text fogas samman i meningar och har egentligen ingenting med skrivande som sådant att göra.

Jag funderar på vad man egentligen kan använda detta till.

Då hör plötsligt 1970-talet av sig och ber att få tillbaka sin roterande nummerskiva.

TÄNK OM FARSAN haft den här funktionen inbyggd i sin Olivetti reseskrivmaskin på 1970-talet när han stod i spelargången efter någon allsvensk skitmatch i elljus och tryckeriet där hemma på landsortstidningen snart stånkade igång och det fanns ingen tid att plåga ner ett gult manusblad i valsen och skriva rent.

Pappersbanan var spänd, kasten laddade med typer, klichéerna på tork.

Det enda som hanns med nu var att ringa till tidningens växel, be att få bli kopplad till mottagningen och sedan, med luren klämd mot axeln, slå i blocket med anteckningarna från halvlekarna och rakt ut i luren läsa in manustexten.

Ibland var det bara en notis, ibland hela matchreferatet över en halv sida som skulle extemporeras hem. Kanske en sidoartikel med några citat.

Det lästes in med skiljetecken

Då hör plötsligt 1970-talet av sig och ber att få tillbaka sin roterande nummerskiva.

och allt. "Punkt, utgång, pratminus". Krångliga namn bokstaverades löpande under inläsningen: "Djurgårdens hårdføre anfallare Dan Brzokoupil – förnamn david adam niklas, efternamn bertil rickard zebra olof kalle olof urban petrus ingvar ludvig – orsakade straffen som Åtvidaberg kvitterade på..."

I blocket kronologiska tidsangivelser per halvlek och någon mening om viktiga händelser: "11 minuten. Tredje inkastet på fyra anfall. Backlinjen ser trög ut", som stöd för berättelsen

Blev det mål var det viktigt att få

med tiden, vem som gjorde målet och vem som passade till det. Om han inte hann uppfatta det och det inte gick att utröna via kollegorna på pressläktaren gjordes en markering i blocket och detta kollades sedan upp i omklädningsrummet efter matchen.

JAG HAR BEVITTNAT dylikt åtskilliga gånger.

Stått bredvid de underligast placerade telefoner man kan leta upp – på väggen i en spelargång, på ett nedsläckt vaktmästarkontor, utmed

landsvägen, i en sjukhusfoajé i Kalmar – och sett farsan klippa med ögonen bakom sina åttakantiga stålbågade glasögon, andas nervöst genom näsan och slå numret till tidningen med reportage-

blocket balanserande över ena läret.

"Växjö enkelviktör ärlig xerxes johan örjan komma Correspondentens utsände kolon ny rad rubrik hoppet lever efter sen kvittering ny rad ingress det var elva trötta kämpar som klev av efter nittio minuter i regnet på vårendsvallen stavas viktör ärlig rickard erik niklas david sigurd vallen punkt nytt stycke..."

När han var klar kollade han alltid med telefonisten att hon fått med allt. Sedan gick vi mot bilen.

Att missa en deadline var aldrig ett alternativ. ☹

MED EGNA ORD

Inte tid att dö

● Coronaviruset, vad händer i världen? I morgon tar jag nya tag för i dag är jag tvungen att berätta om det där viruset som slukar folk, gamla som unga. Ett tag brydde jag mig inte men idag, just i dag, var det som det sköljde nätt över hela mig, rädd så jag frös. Brukar faktiskt inte bry mig, men jag ska sova på det här så får jag hoppas det blir bättre i morgon. Det är ju 50+ och 80–90-åringar som drabbas mest, själv fyller jag 60 om en månad, men jag tillåter inte att coronaviruset ska ta mig nu. Nej, jag har inte tid att dö. Dels har jag kol, men känner inte av den, blåser 44, spirometri 98 syresättning.

Jag äter citronhonung, vanlig gul lök, 3 gånger om dagen. Jag skär löken, citronbitar och en skvätt honung på det. Många tror vitlök är bättre men det är fel. Gul lök ska det vara. Träffade två jättepigga damer på Lca som sa det till mig och jag bytte vitlöken mot gul lök.

Hoppas det blir lite varmare, ska till Södra Station, sälja lite tidningar, träffa folk. Det är helt ok där.

Okej, ha en bra dag, eller alla dagar som vi möter! Ta emot dom som innan Coronan anlände och tog så väldigt många till döden. Jag tror på att tänka som förut, okej hålla avstånd. Men om man blir helt isolerad, orolig, nervös, då går det inte bra. Vi biter ihop och jag lovar, ni kommer känna er super.

LENA 515

FÖLJ OSS PÅ INSTAGRAM

@situationsthlm

Fördel med coronan är att man slipper pussas med sin make/maka som man ändå avskyr!

JARMO

Tack till all rekordvård

● I denna jävla pandemi som icke bringat lycka säger myndigheten: Vi ska ligga hemma snällt, lågt och fint och trycka i husvagn, hus och tält. I samhällets system där är ett virus löst som röjer, jävlas både här och där, kom just från ingenstans till stor skor och små i blöjor om det ändå inte fanns.

Corona synonym för gloria men är nog ej så lysande, snarare en trist historia som verkar vilja smitta med andnöd, hosta nysande alla den kan hitta.

Är den också riktigt illa kan den även döda. Staden står så tyst och stilla som om alla har semester i väntan på att återfödas, folkliv, fart och fester.

Hoppas du är riktigt frisk och att det snart är över. Tack till dig som trots all risk lindrar hjälper och botar. Du är en som vi behöver när död och sjukdom hotar.

Till undersköterskor, sjuksköterskor, läkare, lokalvårdare och alla andra som hjälper till i vården och annorstädes.

JAN WALLIN

Lite ur mitt liv

● Jag har tidigare skrivit två berättelser om mitt liv i korta drag och vill nu fortsätta. Det började när jag var jätteliten, cirka ett år och min mamma och pappa skilde sig och jag växte upp hos min mormor och morfar.

Mormor jobbade i skolköket och jag gick hos dagmamma. Där träffade jag min bästa kompis Ann-Kristin, vi är lika gamla, födda 1959. Vi är fortfarande kompisar med ett uppehåll på några år.

Jag träffade Kenneth 1982 och vi gifte oss 1984. Vi försökte att få barn, gick på fertilitetsundersökningar på Karolinska men det gav inga resultat. Jag öppnade en städfirma åt Riksbyggen Städ och städade hela Näckrosvägen, 30 uppgångar av höghus. Höll på med detta mellan 1989 och 1994. Det blev jättejobbigt, jag misskötte det och tog till för mycket alkohol och blev uppsagd.

Senare började jag jobba som personlig assistent i några år och gick senare över till äldreomsorgen. Jag drack för mycket på min fritid och till slut orkade jag inte längre.

Jag blev förtidspensionär och har skrivit om mitt missbruk tidigare. Nu har jag sålt tidningar sedan lite före jul 2020 och stormtrivs med detta, jag träffar så mycket jättetrevliga människor. En jättekrum till er alla.

ROSI

Sjukvården

● Jag förstår inte varför man inte får en ambulans när man behöver en? Måste man vara död för att få en?

Jag höll på att kvävas av mitt eget blod. Fick näsblod i fredags som bara blev värre och värre. I söndags natt rann det både från näsan och halsen. Satt med papper och klämde om näsan samt en påse under munnen. Blev av med uppskattningsvis en och en halv liter blod. Men larmtjänst tyckte inte det var viktigt att komma. Vad ska man ha dom då till när dom vill att man ska dö hemma, tack vare den här djävla coronan? 1177 är inte bättre heller. Säger att jag heter Magdalena och hon kallade mig för Margareta... fan... lyssnar ingen på vad man säger? Sedan har vi hon på vårdcentralen, hon sa jag skulle ta Naproxen. Det måste man ha på recept. Stoppar det blödningar? Fin sjukvård. Nej... jag kan sitta här med snurr i huvudet och vara glad att jag lever. Nästa gång kanske jag dör.

MAGDALENA 407

Lemmeltåget

● Ett fel i vårt samhälle tror jag är att vi är för stressade och följderna av det blir att vi stressar varandra.

Typ ett lämmeltåg, om en börjar springa så börjar alla springa men ingen vet varför.

Det får folk att må dåligt som sedan kan leda till att det blir somatiska skador. Det är min teori, jag har inte någon bevisning för det, min "magkänsla" säger mig bara det.

Sluta stressa och ta dig tid att prata med dina medmänniskor kanske kan vara ett effektivt sätt till att vi alla kommer att bli friskare och kunna må bättre. Det är väl värt ett försök. Mitt bidrag till ett sundare samhälle.

DAGGE

Drömspel

● Hon kom med sin dröm och en spegel i handen,
Hon önskar bli sedd och har frågor om kanten.
Han tog hennes spegel och titta där i.
Han njöt av att frågas å körde förbi.
Han såg uti spegeln som han nyss hade fått
å berättade stolt att han hade förstått.
Hon stod med sitt hopp helt naken att se.
Han berättade stort att han varit naken han med.
Han speglade livet som han såg uti spegeln ,den kunskap han vunnit
och hur han tog stegen.
Å ändå så var han helt utan syn., nu hade hon sjunkit till knäna i dyn.
Drömmen hon hade var begravd och försvunnen.
Kanten går där, det finns vatten i brunnen.
Lyssna och följ, å hon dansar snabbt efter... vad var det du sa,
å vart är vi förresten?
Berättelser haglar om livskval med seger.
Hon saknar all styrfart , är glad att nån leder.
Kritiken är välkomnad den definierar
livet är bortfört å någon annan regerar...

WOFFLOW

AVTRYCKAREN

150 ÅR AV POLISFOTOGRAFI

NY UTSTÄLLNING
ÖPPNAR 7 FEB

GUIDADE VISNINGAR
LÖRDAGAR & SÖNDAGAR
KLOCKAN 15.00

Polismuseet

polismuseet.se

SLUTA-RÖKA-LINJEN

RING 020-84 00 00
www.slutarokalinjen.se

RÖKSTOPP FÖRBÄTTRAR DIN HÄLSA DIREKT!

Sluta-Röka-Linjen är en nationell stödlinje för dig som vill sluta röka eller snusa.
Hos oss får du kostnadsfri hjälp via telefon eller chatt.

I SAMARBETE MED

**Hjärt-
Lungfonden**

Författaren Bengt Ohlsson bor, efter drygt trettio år på Södermalm, äntligen i den stadsdel han egentligen alltid velat bo i. När han inte är i huset i Jämtland. I år har han redan skrivit två barnböcker. Den senaste romanen *Midsommarnattsdrömmar* har sin upprinnelse i en sommar för några år sedan då han såg flera vänner som "skar ihop till höger och vänster". Men längst fram på en Bruce Springsteen-konsert vill han inte befinna sig någon mer gång. TEXT ULF STOLT FOTO ANNELI HILDONEN

Med hantverket i fingrarna

M ittemot kylskåpet i det långsmala köket i Bengt Ohlssons lägenhet på andra våningen med fönster ut mot gården hänger en inramad svartvit affisch från en minneskonsert för Johnny Ramone – han till vänster på bilden, skinnjacka, trulig lugg, den distade blicken, Moserite-gitarren kravlande på höftkammen. Affischen är en gåva från mamman till John Cummings – Johnny Ramones riktiga namn – som Bengt Ohlsson fick kontakt med och hälsade på i Florida under researchen till boken *Rekviem för John Cummings*.

Hon påminde också en del om Bengt Ohlssons egen farmor.

Då kan man ju säga att det är klassbetingat – och det kanske det är – och må så vara då. Men hellre det än det där gödselstacksblängandet på Söder.

– Min farmor, när hon sa nåt lite tillspetsat vilket hon ofta gjorde, kunde avsluta meningen med att säga ”är jag inte hemsk”. Och Johns morsa kunde också säga lite hemska grejer, och sen: ”ain ’t I bad?”. Märkligt... Hon var en liten servitris från New York.

De var även lite lika varandra rent fysiskt. Han höll kontakt med John Cummings mamma även efter att boken skrivits.

– Jag brukade ringa henne på julaftnarna en tid, sen hamnade hon på ett hem och sen dog hon. Man blir lite sentimental, jag ville därför ringa henne på just jul och nyår och sånt där. Men hon kanske var mer dement än jag förstod, hon kanske inte hade en aning om vem fan jag var som ringde.

På ena karmen på soffan i rummet ligger Theodor Kallifatides bok *Mödrar och söner*. I bokhyllan mittemot – Bengt Ohlsson praktiserar lagertekniken dubbla bokrader per hyllmeter för att maximera antalet böcker i hyllan – ryms allt från böcker om Chaplin till ett samlat band med Svetlana Aleksijevitj, Ludvig Nordströms *Lortsverige*, reportageböcker av Jan Guillou, några decimeter Ed McBain, några Stephen King, några Stig Dagerman och Leo Tolstojs *Krig och fred*. Samt några hundra böcker till.

Bengt Ohlsson skriver mestadels sittande där i soffan eller i sovrummet, han viker

inte särskilt ofta upp datorn på det ovala bordet med duk vid fönstret där vi nu sitter.

I senaste romanen *Midsommarnattsdrömmar* får vi följa en grupp vänner, tre par plus singelmannen Tomas, från en midsommarfest i ett hus på landet utanför stan 1988 där ett av paren berättar att de väntar barn, upp genom decennierna med nedslag i den gemensamma berättelsen kring midsommartid åren 2003 och 2018.

– Upprinnelsen till den här boken var en sommar för några år sen när jag tyckte att plötsligt folk runtomkring mig skar ihop till höger och vänster. Då började jag tänka att det kanske var som förslitningsskador, fast inuti. Att man som ung skaffar sig vissa

strategier för att möta svårigheter. Och det funkar när man är i 20-30-40-årsåldern, men sen är det som ett korsband som brister, fast inuti.

– Varför gick den människan sönder just där och då? Ja, det berodde kanske inte på den senaste händelsen, utan en samlad belastning under tre decennier.

Bengt Ohlsson har inte själv erfarenhet av samma typ av över lång tid utsträckt umgänge som det han beskriver i boken.

– När jag var 25-26 så var det väl lite likartat – jag blev ihop med en tjej, hon jag fick två barn med sen, som hade ett umgänge jag kastades in i lite. Men de människorna har jag inte haft kontakt med på 25 år kanske.

Han flyttar snusdosan en bit längre upp på bordet. Och förklarar att det är roligare att hitta på än att använda verkliga förebilder, ”det blir bara trassligt till slut”.

– Jag har inte tänkt på det, men det har nog varit ganska mycket så att jag inte haft så mycket en bestämd krets, utan kompisar som är ganska spridda. I den mån det funnits en krets har den tillhört den tjej jag varit ihop med. Sen tar det slut, då knoppas den kretsen bort, sen träffar man en ny tjej och det kommer en ny krets.

Karaktärerna i boken lever sig igenom svek och skilsmässor och barn och tonårstid

och jobb och karriärer och urinvägsinfektioner och telefonsex och försoning och hat och kärlek och vänskap och det mesta som kan förväntas ramlä över en under ett liv.

– Jag minns när jag var i samma ålder som dem i första delen av boken, man stod med barnvagnen på Nytorget och pratade med sina kompisar: ”Tänk när de blir tonåringar och de ska börja ifrågasätta en”. Man mös lite åt det där. I den åldern inser man ju att i det liv som ligger framför kommer jag att möta svårigheter, självklart. Men det är ju mer som intressant, ”bring it on”, liksom.

BENGT OHLSSON HAR bott i lägenheten på Östermalm i drygt ett och ett halvt år. För två år sedan skiljde han sig, det gemensamma fritidshuset på Gotland såldes och han flyttade sedermera hit. Efter trettio år på Södermalm – en stadsdel han egentligen aldrig gillat – bor han nu i den stadsdel han alltid velat bo i.

– Jag tycker det är ganska attitydstint på Söder. Jag kände mig alltid som en festförstörare. Många tror ju att jag är en inventarie där, en Söderprofil, en Söderromantiker, men i stället så tycker jag att det är en ganska fräsig och njugg stämning där... Jag trivs som satan här. Det är lugnt och stilla, snällt.

Han upplever det som lite mer väluppfostat, mjukare, vänligare, ”det är som en småstad”.

– Det är mycket ”tack” och ”ursäkta” här. Vilket jag tycker är... visst, då kan man ju säga att det är klassbetingat – och det kanske det är – och må så vara då. Men hellre det än det där gödselstacksblängandet på Söder.

Han drar händerna genom håret, lutar sig bak i stolen.

– Det kan ha varit leda också, jag har haft hund i tio år – det var mest jag som gick ut med den – och nött jävligt mycket trottoar på Söder genom åren.

Hunden Ludde, en tio år gammal Schapendoes av holländsk ursprung som används vid vallning, ligger under bordet vid Bengt Ohlssons fötter. Hunden har förändrat honom mycket, han och hunden har en speciell relation.

– Jag tyckte det var lite tragiskt med människor som var så fästa vid sina husdjur, pratade om sina katter i timtal, jag tänkte ”stackars människa”. Nu är jag likadan själv.

– Han kan inte va ensam, för vi har varit dåliga på det, så han får hänga med överallt. Efter skilsmässan har jag ensam vårdnad. Om jag nån enstaka gång ska göra nåt ►

så han inte kan va med så måste jag fixa hundvakt, det är bökgigt.

Samma dag vi ses och samtalar har Bengt Ohlsson kört bil ner till Stockholm från sin stuga i Jämtland. Han ska göra *Babel* i SVT och en morgonsoffa i någon annan tv-kanal och prata om nya boken.

– Det är inget jätteställe, men det är stort nog att det skulle gå att bo där permanent. Det skulle jag inte banga för, särskilt nu. Senaste månaderna har det ju varit underbart, även om jag var där mycket även innan corona.

– Jag pratade med min flickvän om det där. Att den här rörelsen mot städerna har varit konstant under ganska lång tid. Men när nåt skiter sig, som nu, och typ om du ser en amerikansk katastroffilm så är det alltid: "We gotta get out of the city". Det är lite intressant bara att människor, eller snarare ansamlingen av människor, blir ett hot.

Han känner sig trygg där uppe, det finns väldigt mycket färre saker i luften där.

– Man har sitt jobb, sina hundpromenader, laga mat, fixa varmt, åka och handla, det är inte så mycket mer. Och jag läser mer däruppe.

– Jag förstår inte varför inte fler låter sig svepas med i en grön våg. Städerna känns ju mycket byggda för en sorts människa som jag mer och mer känner att jag inte längre är.

Han har insett att det går att leva bra och tillräckligt i en mindre stad eller by på landet.

– Jag bor 15 kilometer norr om en tät-

ort på 1 500 invånare, där finns allt man behöver egentligen – bibliotek, järnaffär, apotek, systembolag, mataffär. Om man nångång vill ha nåt udda – säg ett storpack tuggben till hunden eller ramen till en kompost – så kan man ju köpa det på nätet och hämta ut det nästan efter tre dar.

Bengt Ohlsson går ut i hallen och hämtar en ny snusdosa i en av jackorna som hänger där, samtalet vindlar sedan iväg lite, förbi snus och cigaretter och hamnar vid alkohol.

– Jag har reglerat det för mig själv. Så fredag-lördag-söndag får jag dricka. Vilket lett till att på fredagen är det så jävla härligt att få dricka vin. Och då kan jag dricka mycket, det jag tycker är mycket. Sen på lördagen är jag äcklad av alkohol och då kan jag skita i det, på söndagen kan jag dricka civiliserat, två-tre glas, sen måndag är det adjöss.

BENGT OHLSSON

FÖDD: I Östersund 6 september 1963.

GÖR: Författare och krönikör. Tilldelades Augustipriset 2004 för romanen *Gregorius*, nominerades även 2011 för romanen *Rekviem för John Cummings*. Försöker ta reda på om det, rent tekniskt, går att shuffla hela Spotifys innehåll.

AKTUELL: Med senaste romanen *Midsommarnattsdrömmar*, krönikor i Dagens Nyheter varannan vecka och krönikor i Axess, i nättidningen Smedjan samt en relationsspalt i Amelia. Och två barnböcker på väg.

Sedan kan han måndag, tisdag, onsdag och torsdag kväll känna att "fan vad skönt att jag slipper det där". Han slipper vara trött, slipper hamna i "det där stissiga läget, klockan är två, jag lyssnar på Spotify och håller upp en slurk till och somnar vid halv fyra".

– Jag har i alla fall analat bort det här förhandlingsenergiläckaget. Sen är det väl så att ju äldre man blir, att va bakis tar mer av en. Och det kan smyga sig in en viss leda i det – nu är det Ricky Gervais på Youtube igen, liksom... till slut spyr man på det.

För i den ålder Bengt Ohlsson befinner sig nu måste han bestämma sig för hur han vill leva återstoden av sitt liv, vilket innebär att somligt – lite noggrannare än tidigare i livet – måste regleras.

Tänker du mycket på döden?

– Nej. Det tycker jag inte. Jag är ganska fatalistisk. Det är ju ingen mänsklig rättighet att dö när man är 98 år med en psalmbok under hakan, omgiven av alla. Mänsklighetens historia är ju kantad av ond bråd död i olika former. Jag tänker mycket på det i de termerna, jag vill inte hålla på och tycka att jag har rätt till saker. Jag har inte rätt till ett piss, egentligen. Bara att vi blev födda är ju en ynnest egentligen, om man ska sänka anspråken.

Det rör på sig under bordet. Ludde går ut ur rummet, efter några sekunder hörs ljudet av en hundtunga i en vattenskål. Några sekunder senare reser sig Bengt Ohlsson.

– Man är som ett gammalt par. När han lämnar rummet blir jag lite "va nu då?". Så hör jag att han dricker vatten. Då tänker jag att vattnet stått ett tag och att han ska få fräschare vatten... man sitter ihop på nåt sätt.

Han berättar om en resa med hunden till Frankrike och en insikt som slog honom när han med blicken scannade av ett torg efter lösa hundar i någon bergsby.

– Plötsligt började jag tänka om det här är nåt kemiskt beroende man utvecklat efter tre barn, när de är stora och man inte längre ska passa på dem när de går över gatan så är det ett behov man har att ha en varelse som behöver en, som man måste bry sig om.

I ÖVER TRETTIO år har Bengt Ohlsson skrivit krönikor i Dagens Nyheter, ofta gatuiakttagelser med staden och människorna i den som antingen huvudpersoner eller kulisser och staffage i berättelsen.

Är det fortfarande intressant att nyttja staden som en naturlig del i skrivandet?

– Jag har ju gjort det i trettiofem år... men jovars. Men jag tycker det är kul att va nån sorts halvtidsboende uppe i Jämtland och byta kulisser litegrann. För det finns mycket spännande där uppe också. Jag får väl se hur det tar sig in i skrivandet.

– Jag var mycket snabbare förr. Då kunde jag skriva på 25 minuter, skicka i väg och

inte titta bakåt. Nu kan de ta en timma eller två, jag kan låta den ligga en dag och titta på den dan efter. Det är mycket mer svårvärpt i dag än vad det var förr. Tyvärr.

Handlar det om krönikörradarn och hur och när den orkar vara påslagen?

– Senaste året har jag börjat göra nåt jag aldrig gjort förut, att skriva upp idéer.

Det är ju ingen mänsklig rättighet att dö när man är 98 år med en psalmbok under hakan.

Det gjorde jag aldrig förr. Och det kanske kan tolkas som ett tecken på att det är... jag har hållit på länge, det blir svårare och svårare att komma på saker att skriva om. Jag kan börja skriva på nåt och sen känna att "har jag inte skrivit om det här förr?".

Han tycker inte att han som skribent av krönikor eller romaner egentligen är säkrare i dag – trots tiden han varit verksam i yrket.

– Det kanske är bra. Men på ett sätt är det ju nästan sjukt att fortfarande vara osäker. Jag kan vara osäker här i huvudet, men kunskapen och erfarenheten sitter på nåt sätt i fingrarna. Jag tänker att det är väl så för många hantverkare, det sätter sig i fingrarna.

– Det kanske är bra på nåt skrivarevolutionärt sätt att man är osäker, att man aldrig lutar sig tillbaka.

För tillfället håller han på och skriver på sin andra bok för året, barnbok nummer två. De är riktade till barn i åldern mellanstadiet och uppåt.

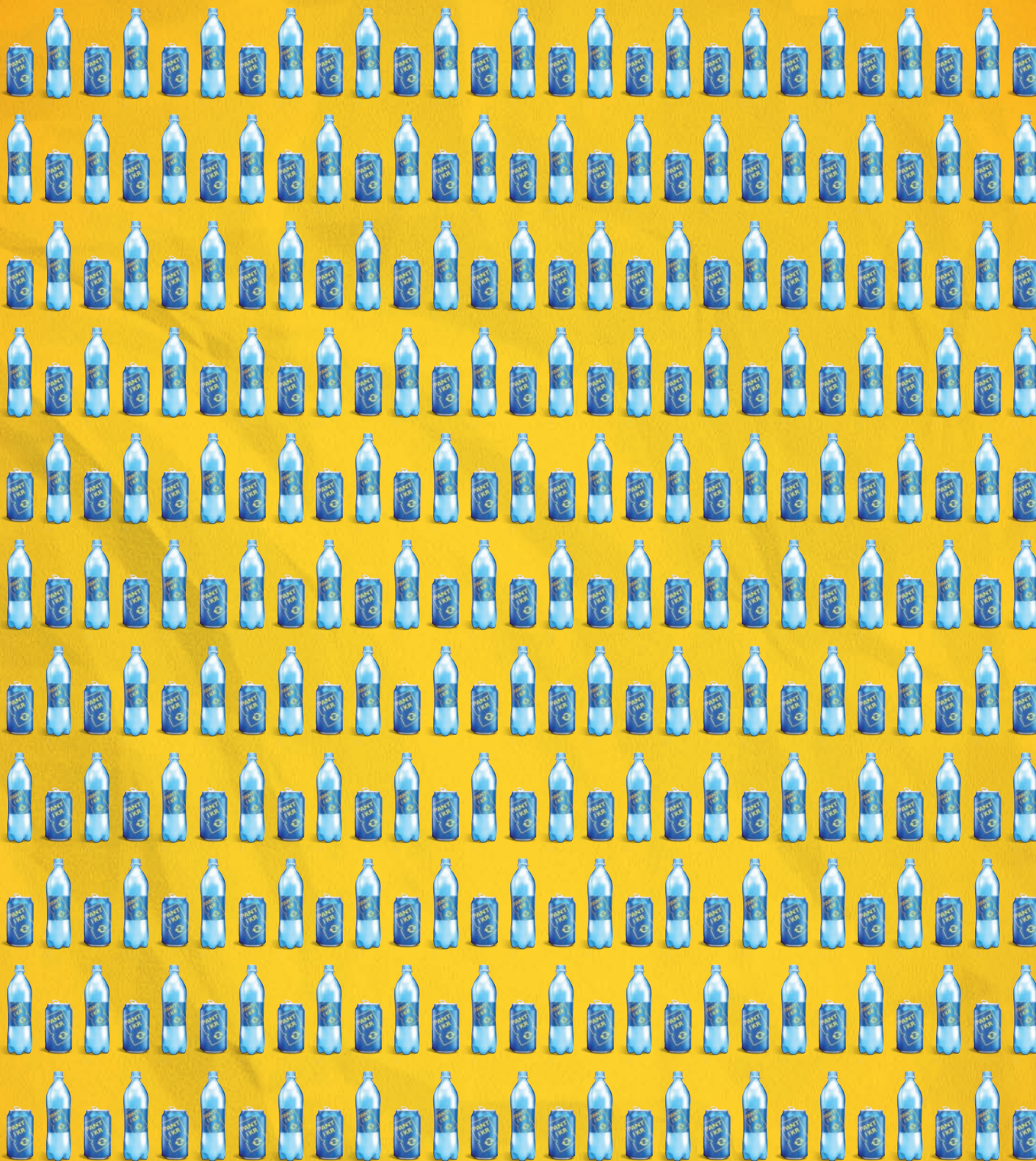
– Jag har aldrig velat göra det, för jag har trott att man måste förenkla sig och göra sig till och få sagofarbror-röst. Men jag kände att det var samma verksamhet, kände att jag var väldigt mycket jag.

– Sen är det härligt att skriva nåt på 40 sidor när man just är klar med den här på över 400 sidor. Det var också ett test, för jag visste inte om man kunde tala med barn på det sättet – jag gillar ju att komplicera saker, att man har kluvna känslor till saker, jag visste inte hur mycket barn kunde hantera. Men förlaget var jätteförtjusta.

Bengt Ohlsson är ett solitt Bruce Springsteen-fan. På våren 2013 köade han i dagar för biljett längst fram på Friends Arena och skrev senare om upplevelsen vid scenkanten i en lång text i Dagens Nyheter med titeln "Fem dagar av livet med Bruce".

– Att va längst fram var en skräckupplevelse för mig. Jag upptäckte att jag inte vill vara så nära honom, han var mindre än två meter bort. Så stod man med alla i ryggen, när han går fram till scenkanten sträcker sig alla fram för att röra. Och jag står mitt i den vågen och känner att jag inte vill röra honom. När jag kollar på honom och är som mest berörd, då ser jag inte mer utlevande ut... Jag dansar inte, sjunger inte med, jag är helt fokuserad på vad som händer – jag står blick stilla och ser sur ut.

– Det blir liksom för mycket. Jag skulle inte vilja gå och äta middag med honom heller. Jag vill ha honom där han är. 🍷

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

I GATUPLANET

50

miljoner kronor till insatser för människor i särskild social utsatthet, som hemlöshet. Det föreslår regeringen, Centerpartiet och Liberalerna som en krisåtgärd för att nå dem som anses vara särskilt utsatta under coronakrisen. Stödet ska gå till organisationer för att kunna "växla upp" det sociala och humanitära arbetet.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Vad glad jag blev över att kunna köpa tidningen av dig på Ica Maxi. Brukar köpa på Centralen i Stockholm, men nu i coronatiderna har jag åkt bil till jobbet. Bra innehåll i det här numret dessutom."

"Vad kul att du fick träffa Uno på hans tvåmånadersdag."

"Det var trevligt att prata med dig. Tänk att vi båda kom ihåg hur första numren av Situation Sthlm såg ut."

"Tack själv och framförallt för guidning av betalning med QR-kod."

Svar förmedlas till respektive säljare.

GATUSLANG

"Försöker du dig på en skäring?"

För längesedan. Bosse, en före detta säljare, säger detta till en annan säljare apropå att han kände att allt dem emellan, rent affärsmässigt, inte gick riktigt rätt till.

JOHAN OLSSON

Dag Rejving är den enda nu levande människa som sålt alla nummer av Situation Sthlm. Men några vidare traditioner rörande nationaldagen eller midsommar har han inte.

Hur är din relation till nationaldagen?

– Som alla andra dagar, i princip. Jag har aldrig firat det. När man var yngre kanske man söp till nångång, nu gör jag inte ens det.

– Jag minns faktiskt inte om man var ledig från jobbet på den tiden jag jobbade, jag hade så mycket att göra så jag

jobbade säkert då också.

Hur firade du midsommar som barn?

– Vi brukade åka till Ekön i Gryts skärgård. Det var camping och midsommarstång och dans, tältning, det vanliga. Farsan sålde filmbilder, filmisar, åkte runt till tobaksaffärer. Han åkte runt och så kom han dit ibland. Den traditionen höll väl

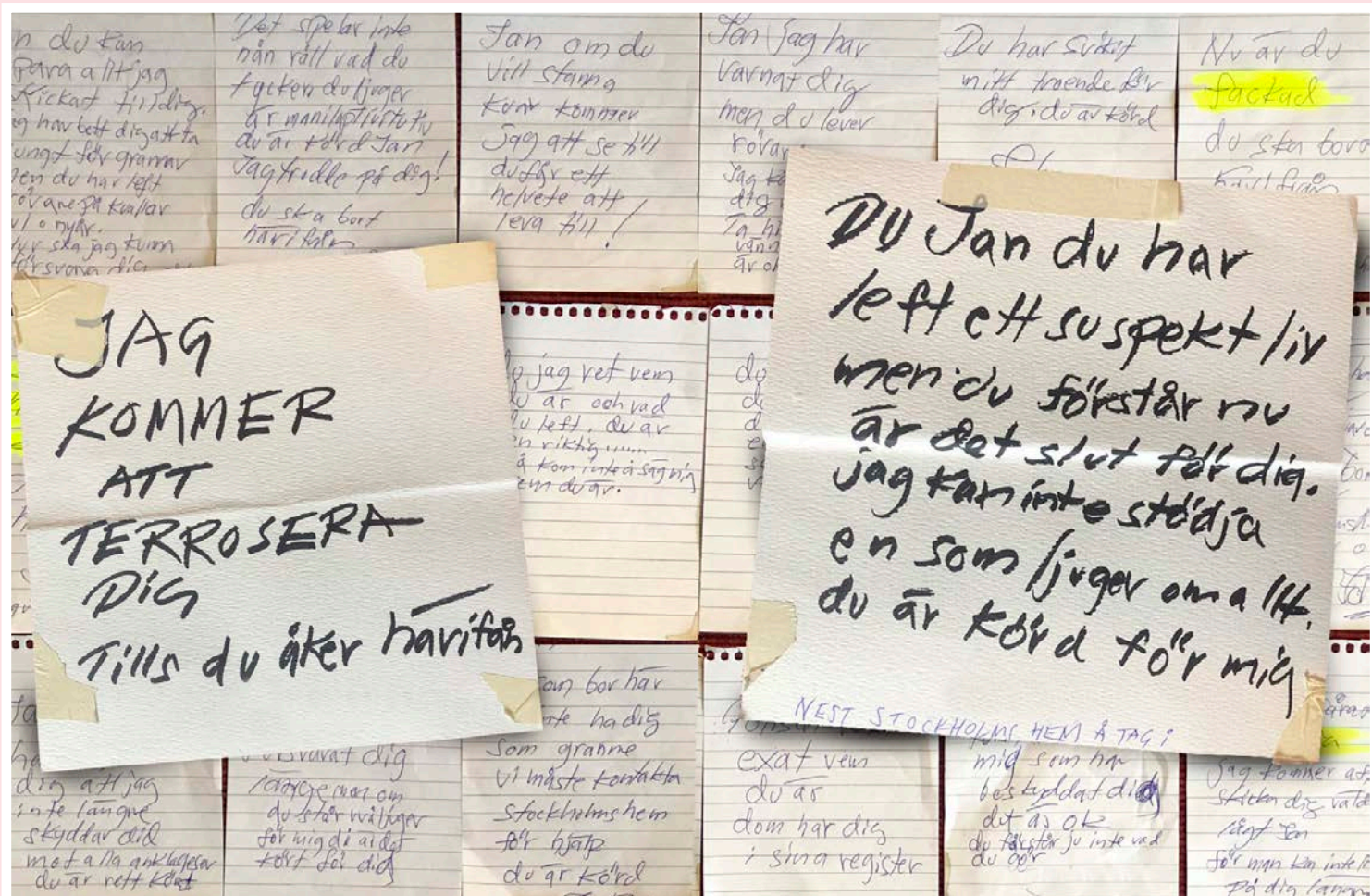
på några år.

– Sen åkte jag ner dit själv, det är så fint där nere, när jag hade motorcykel. Nu är det väl nåt år sen jag var där och hälsade på en av mina kusiner.

Hur ska du fira midsommar i år?

– Ingen aning. Jag brukar aldrig göra nåt särskilt.

ULF STOLT

Situation Sthlm-säljare utsatt av grannar

– Glädjen med lägenheten är borta

"JAG KOMMER ATT terrorisera dig tills du åker härifrån", står det på en av de 20-tal lappar som Situation Sthlms säljare Jan Wallin har fått genom sitt brevkast från en granne. I snart två år har han bott i Bostad först-lägenheten i Stockholm. Redan när han flyttade in meddelade en annan granne att det kommer att bankas i väggen om han väsnas.

– Det gör grannen stup i kvarten, om jag har satt upp en tavla men även när jag är knäpptyst. Jag får höra att jag spelar musik hela nätterna på en stereo som jag inte har. Jag är tystlåten och har inte haft besök av mer än en-två samtidigt. Jag kollar inte mycket tv, jag läser böcker, berättar han.

Bostad först är en boendeform för människor som levit i långvarig hemlöshet. Lägenheterna kommer från allmännyttan och finns utspridda i

MARIA HAGSTROM

det ordinarie bostadsbeståndet. Samma regler och rättigheter gäller som för andra hyresgäster. – Vi

jobbar med normalisering. Det ska inte stå på dörren att man bor i en lägenhet via socialtjänsten, man ska inte känna sig utpekad, säger Ninja Larsson, biträdande enhetschef för Bostad först och försöks- och träningslägenheter.

Det ska inte vara känt att det är en Bostad först-lägenhet, men enligt Jan Wallin har en granne uppgett att de visste.

– Jag har pratat med min boen-

destödjare och han menade att de absolut inte talar om det. De måste ha fått veta det på annat sätt. Jag har fått höra att såna som jag inte ska bo här. Jag kände från första dagen att jag inte var välkommen.

Han upplever sig trakasserad av framförallt två grannar. Men även en tredje ska ha sagt nedlåtande kommentarer när han träffade personen utanför soprummet. Han skulle slänga en skiva och frågade om grannen vill ha den. Enligt honom sa grannen: "jag tar inte emot stöldgods".

Det finns flera Situation Sthlm-säljare, som bor i lägenheter via socialtjänsten, som har nämnt svä-

"Jag blev anklagad av en granne för att ha stulit väskan. Efter det började grannen vräka in massa lappar hos mig." Jan Wallin

righeter med grannar och en känsla av att bli misstänkliggjord. Men det är inte ett utbrett problem enligt Ninja Larsson.

– De kan ju förstås ha oturen att få grannar som betar sig felaktigt och som har problem själva.

Bostad först har ett nära samarbete med hyresvärdarna som oftast är de som får bemöta klagomål.

– Vi jobbar med hyresvärdarna för att man ska kunna skapa ett gott klimat och förståelse.

Den som har ett kontrakt via Bostad först har en case-manager, vars uppdrag är att stötta den boende med det personen vill ha

"Jag förstår om man vill strida för sin sak. Den som tycker att den blivit felbehandlad ska inte behöva flytta på sig för att man blir utsatt."

Ulrika Olsson, gruppleddare Bostad först

**Ninja Larsson
och Ulrika Olsson.**

stöd med. Oftast handlar det inte om grannar, men vill man ha stöd med att prata med grannar så kan de hjälpa till.

Om en person måste flytta ut ur en Bostad först-lägenhet, handlar det oftast om att de själva upprepade gånger stört på ett sätt som bryter mot hyreslagen. Även vid det omvända kan det bli aktuellt att byta lägenhet.

– Men jag förstår om man vill strida för sin sak. Den som tycker att den blivit felbehandlad ska inte behöva flytta på sig för att man blir utsatt, säger Ulrika Olsson, gruppleddare på Bostad först, som inte kan kommentera enskilda fall utan endast uttala sig generellt.

FÖR JAN WALLIN förvärrades situationen när en gammal kompis hade sovit över. Kompisens väska blev sedan kvar i lägenheten och när han själv inte återvände på ett tag sov kompisens i trapphuset för att vänta på honom och grannar blev inblandade.

– Jag blev anklagad av en granne för att ha stulit väskan. Efter det började grannen vräka in massa lappar hos mig.

"Nu är du fackad du ska bort härifrån. Jag kommer att jobba hårt för det".

BOSTAD FÖRST

Bostad först vänder sig till personer i långvarig hemlöshet med komplexa stödbehov ofta till följd av psykisk ohälsa och missbruk.

Boendemodellen har funnits i Stockholm i tio år och utgår från att ett hem är en mänsklig rättighet utan krav på till exempel behandling.

Lägenhetskontraktet kan så småningom övergå till förstahandskontrakt.

Forskning har visat att modellen är framgångsrik och det finns ett politiskt uppdrag att utöka den. I nuläget är 95 personer inskrivna i Bostad först via Stockholms stad. Stockholms Stadsmission driver också Bostad först-verksamhet och jobbar med kranskommuner.

Han har blivit anklagad för att ljuga och leva rövare, vilket han uppger inte stämmer.

– Jag har frågat hyresvärderna om någon har anmält mig för störningar och det har ingen gjort.

Däremot har han själv kontaktat hyresvärderna om problemen och blivit uppmanad att polisanmäla. Han har också varit i kontakt med Diskrimineringsombudsmannen som bad honom om en skriftlig redogörelse.

– Jag har ingen dator och de ställen där jag brukar använda dator är inte öppna nu på grund av corona. Men jag ska anmäla, för det har inte varit roligt. Det är jäkligt trist, jag har ingen lust att bo kvar. Hela glädjen med lägenheten är borta.

MARIA HAGSTRÖM

Stöd uppskattas av boende

EN BRUKARENKÄT, GJORD med boende i Bostad först, visar att de uppskattar boendemodellen.

"Det har givit mig ett hopp om framtiden och en lugnare och stabila vardag", skriver en av dem.

Över 90 procent tycker att de blir bra bemötta av Bostad först-personalen och att de får tillräckligt med stöd för det de behöver i sin vardag, samt att de har inflytande över det stöd de får.

Resterande svarade "ja, delvis".

De allra flesta känner att personalen förstår deras problem med hälsa, psykiska mående, ekonomi och eventuellt missbruk.

På frågan vad de tycker är bra med Bostad först uppger flera just chansen att få en lägenhet efter lång tid i hemlöshet, stödet i vardagen och självbestämmande.

"Att ha lung och ro, eget hem och få besök av case manager".

Några lyfter tryggheten: "Trygghet att få bo och leva så bra som möjligt" och "Jag känner mig trygg med er. Vagar vara ärlig."

Några skriver att möjligheten

"Det har givit mig ett hopp om framtiden och en lugnare och stabila vardag."

Svar från brukarenkäten gjord av Bostad först.

att flytta in i ett eget hem gör det lättare att börja reda ut problem som finns. "Att få en lgh med mitt namn på dörren med riktiga bokstäver. Inte bara en klisterlapp. Blir ej dömd om man har personliga problem. BF lyssnar och ger stöd." "Att jag känner mig som en normal människa"

På frågan om vad som är mindre bra med verksamheten är det inte många som har något att uppge. Någon nämner behov av ännu mera stöd, en annan vill se mer personal och en tredje ett ökat antal lägenheter – "fler behöver få möjligheten".

MARIA HAGSTRÖM

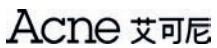
80%

av de personer som flyttar in i Bostad först bor kvar i samma lägenhet efter ett år. Det är en hög siffra för en verksamhet som riktar sig till personer i hemlöshet med komplex problematik, jämfört med andra boendeformer. Störning är den vanligaste anledningen till uppsägning. Men det är ganska vanligt förekommande att det inte är hyresgästen som har stört utan bekanta. Blir man av med lägenheten kan man få fler chanser.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

advokatfirman sallnäs

Kommunal.

MEMFIS

prima gruppen

seko
SERVICE- OCH
KOMMUNIKATIONSFACKET

S:t Clara kyrka
HJÄRTAT AV STOCKHOLM
DETTEL, VÄRDE OCH SVENSK KIRKA

TL BYGG

KPA

Mgruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

Development

SHIS Bostäder

Stockholmshem

Trona
Patentrådgivning AB

KONSUMENT
FÖRENINGEN
STOCKHOLM

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

PROLEGIA
Trygghet vid säkerhetsprövning och rekrytering

SIGNALISTEN

STOCKHOLM
RELINING
Rip och återställning av asfaltslager

TYRÉNS

KUNGSLEDEN

Propeller Träm
SERVICE & FÖRSÄLNING

Sjukhusläkarna
FÖR UNDERSTÖDSFONDEN SAMT
WENNERSTRÖMS DONATIONSFOND

SunStop
Solfilm för fastigheter

VISION

LENNART ERICSSON
FASTIGHETER AB

NALEN

Q PARK

skandia:
fastigheter

SVALNER
Komplett skatterådgivning

värmex

Liberalerna

norrenergi

rain
b o w HÖRÖRNING
REKRYTERING

Skarpnäck
Gården
H-huset

SVEASKOG

WALLENSTAM

Liljevalchs

NYFORS™

RAMBOLL

SKEPPSBRON
SKATT
TAXAND

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

WENANDERS

LIME TRAVEL
- SINCE 1995 -

nytida

RAMIRENT

SKB
Stockholms Kooperativa
BOSTADSFÖRENING

Svenska kyrkan
VANTÖRS FÖRSAMLING

V

LIPAC
Part of the RIWAL Group

OSCAR'S
TEATERN

RETURPACK
pantamera.nu

SKÅVSJÖHOLM
konferens & möten

Wallenberg Foundations AB

LJUNG SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

PALMÉR
REDOVISNING AB

Riksbyggen
Rum för hela livet

SKLKommentus

WÄSTBYGG
våra hem

Konsten att sova gott
Parameter Revision

SPARTOI AB

WALLENIUS MARINE

m3 BYGG

Parkman
Det personliga parkeringsbolaget

RIVNERS
EN DILAV LOTUS

Spoon
it's a content agency

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

ZURICH

M Ekholms
konsulttjänst AB

perida

rubino
REKRYTERING

sg
Sportsground

SB
Svenska Bostäder

YTTEC
SLIPAR LAGAR BETONGGOLV

MANGOLD™
FONDKOMMISSION AB

playground
REKRYTERING

Sandart&Partners

N 000
STADSHUD
I STORSTOCKHOLM

SVENSKT NÄRINGSBLIV
COOPERATION OF SWEDISH ENTREPRENEURS

mavera.

precio
fishbone

SAHRA

Stavdal

Swegon

Mekonomen

preem

SBAB!

SECURITAS

SYSTEM
BOLAGET

Gå på upptäcktsfärd i Stockholms kyrkor

Stockholms stifts kyrkor rymmer historia från tidig medeltid ända in i 2000-talet. I sommar kan du återupptäcka den. Från innerstadens tempel, via förorternas moderna kyrkorum ut till skärgårdens kapell.

Visste du att över hälften av Stockholms stift cirka 200 kyrkor är byggda på 1900- och 2000-talen?

Ofta ritade av sin tids främsta arkitekter med konstnärliga utsmyckningar av framstående konstnärer. Tillsammans vittnar kyrkorna om skiftande ideal under århundraden av kristendomens historia.

Kyrkorna är invigda platser för tillbedjan och an-

dakt, rum för gudstjänst och gemenskap. Många människor tycker om att gå in i kyrkorummet för att sitta i stillhet, tända ett ljus eller beundra konstverk och inredning. Den rofyllda atmosfären gör gott i själen och kyrkan är ett rum öppet för alla.

I sommar kan du passa på att se många av dem. Varför inte bli en kyrkvandrare och se hur många av kyrkorna du hinner besöka? Jämföra de äldre med de nyare. Vilka tycker du bäst om?

Till din hjälp finns mobilappen **KYRKGUIDEN**. Med telefonen i handen kan du se vilka kyrkor som finns i närheten och vad som är på gång där.

Svenska kyrkan

FOTO: MAGNUS ARONSON

SVEPET

Anna-Maria Käll och Nils Forsén i teaterföreställningen Att malas ner som i coronatider gjorts om till radioteater i poddformat.

HENRIK DAHL

Anna Maria Käll agerar nermalet hemtjänstbiträde

PODCAST TEATER TRIBUNALEN GÖR AKTUELL RADIOTEATER NÄR SCENEN ÄR STÄNGD.

PÅ EN SOFFA i en kallare bor en kvinna som har förlorat allt. Hon hade jobb inom hemtjänsten, man, barn, bostad och tog sticklingar av pelargoner. Ett ganska "vanligt liv". Men slitigt, åtminstone på jobbet. Tidspress och sedan ett fysiskt tungt lyft gjorde att allt sedan gick snett. Hon skadade sig och kunde inte fortsätta att jobba. Försäkringskassan ansåg däremot att hon kunde det, till exempel på ett kontor. Men hon saknade utbildning.

– Lyftskadan gjorde att hon hamnade mitt emellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Hon blev

utförsäkrad och förlorade allt, säger skådespelaren Anna Maria Käll som spelar kvinnan i Teater Tribunalens poddteater *Att malas ner*.

I tre avsnitt får vi följa kvinnan som via en gammal kassetbandspelare berättar sin historia och om sina hämndplanerna med ett gisslandrama, som utspelar sig live.

– Hon har byggt upp en vrede, nu jävlar ska de få betala. Hon ska mala ner en person och skicka resterna till Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan så att de fattar vad de har gjort – de har malt ner henne.

Det är en pjäs som är i allra

högsta grad är aktuell, menar Anna Maria Käll.

– Vi hör nu inte minst om en hemtjänst som går på knäna och som har gjort det i många år.

Dessutom är det en tid då många förlorar sina jobb och det är extra tufft för dem som saknar utbildning att sedan få ett nytt.

– Kvinnan i "Att malas ner" har ingen utbildning och hamnar mellan stolarna. Det är aktuellt, tyvärr. Det vill vi lyfta fram, att det i livet kan bli så här.

ÄVEN TEATER TRIBUNALEN har påverkats av coronakrisen.

Deras scen är stängd och de har bland annat fått skjuta på gästföreställningen "Bruset" av Fredrik Benke Rydman.

Det är den främsta anledning en till att "Att malas ner" gjorts om till radioteater. Pjäsen, som är skriven

HON HAR BYGGT UPP EN VREDE, NU JÄVLAR SKA DE FÅ BETALA. HON SKA MALA NER EN PERSON.

av Jan Käll, spelades för ett år sedan i fysisk form på scenen - i en kylig lokal i Pripps gamla fabrik i Norra Ulvsunda.

– På scenen har man kontakt med publiken, det finns en lyssning i rummet. Publiken ser allt jag gör, vi gestaltar med våra kroppar. I radioteater måste man hitta uttryck som gör att publiken ser det i sina huvud, säger Anna Maria Käll som är van att gestalta med ljud efter 18 års erfarenhet av att läsa in ljudböcker, vilket däremot fått ett stort uppsving på senare tid.

– Nu när vi inte kan spela på scenen på Tribunalen tyckte vi att radioteater var ett utmärkt sätt att nå ut till publiken. Det görs inte mycket radioteater heller, vilket är tråkigt. Det ser vi gärna mer av. Dessutom kändes "Att malas ner" fortfarande aktuell, vi ville nå ut mer med den.

MARIA HAGSTRÖM

ULF STOLT

Havet når inte Neapel,
Anna Maria Ortese

BOX Fem noveller, den sista av dem – *Förnuftets tystnad* – består av sex separata texter som länkar sig i varandra.

I ett förord till boken när den gavs ut på nytt 1994 skrev Anna Maria Ortese om texterna: "Den är skriven på ett sätt som har något exalterat och febrilt över sig. Tonläget tenderar att vara uppskruvat och framställningen är ibland halucinatorisk".

Först efter sin död 1988 vid 84 års ålder fick hennes böcker internationell uppmärksamhet.

REDAKTIONENS
TIPS

Dramaten i kris och reflektion

FILM I samarbete med nio teaterhus i Europa – bland andra Det Kongelige Teater i Köpenhamn, National Theater i London och Berliner ensemble – har Dramaten tagit initiativet till *Stories from Europe: Crisis and Reflection*.

I korta filmade monologer återger skådespelare anonyma vittnesmål, både personliga och existentiella, från sjuksköterskor, städare, taxichaufförer, läkare och andra med samhällsberörande funktioner som intervjuats till projektet.

Filmerna har engelsk text, Dramaten bidrar med två filmer.

FOTNOT: Premiär på Dramaten
Play 12 juni

ULF STOLT

Lösning kryss #272

Se förra numrets vinnare på s.45.

1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	S	2	ST	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56																																												

Nationella minoriteter har lämnat spår i Stockholm

UTSTÄLLNING Det finns många spår i kulturavsinstitutionernas samlingar och arkiv efter de nationella minoriteternas långa historia i Stockholm. Det finns material om romer, judar, sverigefinnar, tornedalningar och samer skapats av myndigheter, journalister, forskare och konstnärer. Och det finns bilder, föremål, dokument och fotografier som kan berätta deras historia ur andra perspektiv

Men ofta saknas de nationella minoriteternas egna röster och berättelser. Och man saknar berättelser som sätter redan insamlat material i en kontext.

Nu ska Stadsmuseet försöka ändra på det.

STADSMUSEET

Under 2020 och 2021 driver museet ett projekt för att synliggöra de nationella minoriteternas liv och livsvillkor i Stockholm, både historiskt och i samtiden.

På Stadsmuseets hemsida kan den som känner tillhörighet till någon av de nationella minoriteterna och bor eller verkar i Stockholm, medverka genom att berätta om sitt liv i ett

formulär, eller bidra med bilder.

Det man vill ta reda på är hur tillhörigheten till minoriteten påverkat det vardagliga, när den varit betydelsefull, om platser och rörelse i stadsrummet, om myndigheter och politik.

Materialet – både bilder och insamlade berättelser – presenteras i en utställning våren 2021.

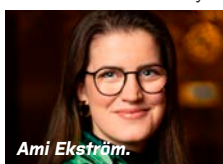
ULF STOLT

Satsning på kortfilmer om corona

FILM Filminstitutets kortfilmssatsning Corona 2020 består av åtta utvecklingsstöd på vardera 25 000 kronor för kortfilmsprojekt som skildrar samtiden i skuggan av pandemin. Filmen ska kunna produceras

och spelas in i enlighet med Folkhälsomyndighetens regler.

– Kortfilmen har en unik möjlighet att snabbt fånga berättelser och tolka samtiden när saker ställs på sin spets, säger Ami

Ami Ekström.

JESSICA HANLON

Ekström, Filminstitutet.

– Vi uppmuntrar också filmer som kan spelas in via Facetime, chatrum eller liknande.

FOTNOT Stödet kan sökas fram till 14 juni.

ULF STOLT

Wera von Essen tar fyrans buss

BOK I sin nya roman *Våld och nära samtal* är fyrans buss – och vilka hon åker den till och när hon inte åker den – en central del i berättelsen.

Hon åker bussen till lovern och psykoanalytikern, lovern tar samma buss till henne, men hon åker inte fyrans buss till parken, dit cyklar hon. Och till ett hem i Hägersten tar hon tunnelbanan. Och till jobbet på hotellet oftast cykel.

Efter debuten med *En debutants dagbok* som belönades med Borås Tidnings debutantpris, kommer nu en berättelse om kärlek, psykoanalys, jobb och relationer.

ULF STOLT

Wera von Essen

OLIVA BORG

Värt att kolla upp:

Istid

Division 7

LÅT 1 Enligt P3 en "bredbent indiemaskin". Höghuspop med mjukt blås i refrängen och snärtiga gitarrackord.

Kan du känna hur det blåser

Laser & Bas

LÅT 2 Den loja sången och lite naiva texten påminner en aning om Stig Vig.

Magnolia

Ana Diaz

LÅT 3 Från nya skivan *Tröst & Vatten*. Snyggt och detaljrikt arrangemang och Ana Diaz högst personliga röst, frasering och sång.

Sparkonto med 0,5% ränta

Välkommen till SBAB!

Öppna
sparkonto
direkt på
sbab.se

SBAB!

*Vi har insättningsgaranti på våra konton enligt beslut av Riksgälden. Det innebär att du får ersättning för ditt insatta belopp upp till 950 000 kr om SBAB skulle gå i konkurs eller Finansinspektionen beslutar att garantin ska träda in. Dessutom kan du få ersättning för insättningar från vissa särskilda händelser med högst 5 Mkr. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin. För mer information se www.riksgalden.se/sv/insattningsgaranti/

DÅTID STHLM

JUNI 1993

EFTER KONserter PÅ Stadion med både Metallica och Bruce Springsteen i tät följd, är de boende irriterade över nedskräpningen utmed Valhallavägen som ingen städar bort. Arrangören skyller på staden, som inte vet vem som har städansvaret enligt avtalet med den säljare som ansvarat för de tre stora tälten utmed gatan.

Polisen söker en 28-årig kvinna som rymt från Gula villan – kallad "aidsfängelset" – vid Danderyds sjukhus. Hon var tvångsisolerad på inrådan av smittskyddsläkare då hon är prostituerad och aidsjuk och ses som en smittorisk.

Taxi Stockholm flyttar sin telefonväxel till Ingmarsö.

Hovet har tröttnat på de hundratals turistbussar som dagligen parkerar på Slottsbacken. De påverkar både arbetsmiljön för slottspersonalen samt kungens säkerhet, då bussarna är så höga att passagerarna kan se in i kungens arbetsrum.

Om det blir ett tredje spår över Riddarfjärden, säger författaren Ernst Brunner till Expressen att "då får de dra armeringsjärnen genom kroppen på mig".

På en bild från Militärligans rån i Ösmo syns ett ovanligt seglar-ur på en av rånarnas högra handled – nu en av polisens viktigaste ledtrådar i jakten på dem.

Justitiekanslern anmäler advokat Thomas Martinsson till Advokatsamfundet eftersom denne lånat ut 370 000 kronor till en klient, som av polisen misstänks vara en av tre ledare för Stockholms undre värld.

ULF LUNDELL HAR turnépremiär på Myrsjöns festplats i Orminge och

En 52-årig stockholmare vill anordna tjurrusningar samt tjurfäktning i Stockholm. Han har ansökt hos Jordbruksverket om att få föra in sju spanska tjurar samt nio specialtränade hästar.

LASERMANNEN ÅTALAS EFTER ETT ÅR I HÄKTE FÖR ETT MORD, TIO MORDFÖRSÖK SAMT ETT FLERTAL GROVA RÅN.

hyllas av recensenterna.

En 52-årig stockholmare vill anordna tjurrusningar samt tjurfäktning i Stockholm. Han har ansökt hos Jordbruksverket om att få föra in sju spanska tjurar samt nio specialtränade hästar. Jordbruksverket har sagt nej, mannen har överklagat ärendet till kammarrätten. Och Länsstyrelsen har sagt nej till tjurrusning på gatorna i Stockholm, men mannen har överklagat beslutet till regeringen.

Socialminister Bengt Westerberg rasar mot uppgiften att en läkare, anlitad av konsertarrangören, hjälper artister att ta in förskrivna läkemedel som metadon till Sverige under turnéer. "De rockgrupper som inte kan avstå från narkotika i Sverige, dem ska vi inte ta hit".

Teater Galeasen på Skeppsholmen firar tio år.

Efter att ha fått en matlåda kastad i ansiktet på en uteservering i Gamla stan, tonar stadsminister Carl Bildt själv ner händelsen. I en artikel i Dagens Nyheter säger han: "Att knarkare antastar folk på stans gator är tråkigt, men inte mycket att säga nåt om".

Neil Young och Booker T & The MG's spelar på Sjöhistoriska museet. Pearl Jam är förband.

En Lap Power Notebook med svensk MS-DOS 6, svensk Windows 3.1 och svensk Windows Works kostar 14 997 kronor.

Arbetslösa ungdomar söker enligt en undersökning i snitt tio jobb per månad.

FYRA MÄN I den så kallade Uppsalamaffian åtalas för bland annat rån, försök till utpressning, narkotikabrott, ofredande och olaga hot.

Det är 18,5 grader i Rösjöbadet, varmast i stan.

Kommittén för mänskliga rättigheter anmäler ett pågående projekt, rörande amfetaminbehandling av överaktiva barn, till socialdepartementet.

Lasermannen åtalas efter ett år i häkte för ett mord, tio mordförsök samt ett flertal grova rån. Sex av hans offer kräver sammanlagt 1,7 miljoner i skadestånd.

Södersjukhusets centralvävt totalförstörs i en brand.

En Sony Walkman WM-DD22 med kapstanservo och kvarstälst Disc Drive kostar 794 kronor. Hörlurar ingår.

Bostadsdomstolen slår fast att en stockholmare som köpt en villa inte kan använda sin hyresrätt som bytesobjekt i samband med köpet.

Andelen anmälda sexualbrott har de senaste två åren ökat med 27 procent, enligt polisens egna siffror.

ULF STOLT

JUNI

1997

Sångaren och låtskrivaren Ted Gärdestad tar sitt liv, 41 år gammal. Ett flertal hyllningsskivor med hans låtar och en film har gjorts till hans minne.

1987

Patrik Sjöberg sätter nytt världsrekord i höjdhopp under DN-galan på Stadion med att hoppa 2.42 meter. Det är fortfarande Europarekord i höjd.

1654

Karl X Gustav tillträder som kung då hans kusin, drottning Kristina, abdikar för att låta honom bli regent. Han kröns till kung samma dag, den 6 juni.

Jas 39 Gripen störtar på Långholmen 1993

PILOTEN

Testpiloten Lars Rådeström hade fyra år tidigare havererat med en JAS 39 Gripen. Han skulle landa planet på SAAB:s flygfält i Linköping när ett datorfel orsakade haveriet. Felet berodde på att styrsystemet inte var programmerat för att avbryta en manöver om piloten gjorde en motsatt spakrörelse, en korrektion. Styrsystemet utförde i stället manövrarna i turordning, vilket orsakade så stora roderutslag att planet hamnade i spinn.

Det var samma orsak – styrsystemets oförmåga att ta korrektion, ”pilot induced oscillation” – som låg bakom haveriet på Långholmen under Vattenfestivalen 8 augusti 1993.

Lars Rådeström sköt ut sig med raketstol.

PLANET

JAS 39 Gripen, serienummer 39-102. JAS är en förkortning av Jakt-Attack-Spaning och planet var en ersättare för försvarets flygplansmodell Viggen som ansågs för omodern. Vid tiden för Vattenfestivalen pågick ännu provflygningar med planet.

NEDSLAGSPLATSEN

Det havererade planet slog ned intill det gamla stenbrottet på Långholmen, precis vid Västerbrons södra landfäste. En person fick allvarliga brännskador, men ingen person dog i samband med haveriet.

I dag finns ett minnesmärke på nedslagsplatsen av konstnär Thomas Qvarsebo. Trädet med svedd stam som länge var en symbol för haveriet togs ner 2011.

"Jag är trött på att sitta på mitt hotell."

NAMN: Mark Ingram

BDR: "På ett hotell där borta runt hörnet"

KOMMER FRÅN: Vancouver i Kanada

Vad har du i ryggsäcken?

– Dator, iPad, lurar, telefon, en tröja.

Vart är du på väg?

– Till en "shared office space", är trött på att sitta på mitt hotell. Jag jobbar online, men det blir lite knepiga tider – tre på morgonen till elva på förmiddagen.

Vad jobbar du med?

– Jag utbildar människor i Microsoft Usher, teknik i molnet. Jag var i USA, de började stänga ner på grund av corona så jag åkte till Mexico, då började de stänga ner, så jag åkte hit. Jag har varit här i tre veckor, jag har ett engelskt pass vilket hjälper.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

**STÖTTA DE SOM
HJÄLPER ALLA OSS ANDRA!
KÖP EN MATLÅDA!**

Läs mer på hammarbyfotboll.se

**HAMMARBY
FOTBOLL**

NALEN

VASAS FLORA OCH FAUNA

TIS 29/9

NAHKO

SÖN 25/10

GOOD HARVEST

TORS 29/10

ANDY SHAUF

SÖN 1/11

DADI FREYR

ONS 18/11

THE PINEAPPLE THIEF

TORS 26/11